

UCHWAŁA Nr 134/2007 RADY MINISTRÓW

z dnia 24 lipca 2007 r.

w sprawie „Wieloletniego programu promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008—2014”

Na podstawie art. 37 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 217 i Nr 99, poz. 666) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Wieloletni program promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008—2014”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Kaczyński*

Załącznik do uchwały nr 134/2007 Rady Ministrów
z dnia 24 lipca 2007 r. (poz. 607)

**WIELOLETNI PROGRAM PROMOCJI BIOPALIW
LUB INNYCH PALIW ODNAWIALNYCH
NA LATA 2008 — 2014**

Wieloletni program promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008—2014 stanowi wykonanie art. 37 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Jest on również niezbędny do wypełnienia przez Polskę, wynikającego z dyrektywy 2003/30/WE z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych, 5,75 % udziału biokomponentów w rynku paliw transportowych w 2010 r. oraz 10 % udziału w 2020 r., zgodnie z ustaleniami posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 8—9 marca 2007 r.

WPROWADZENIE

Wzrost udziału biokomponentów w rynku paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w transporcie jest istotnym elementem zrównoważonego rozwoju, prowadzącym do poprawy bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację źródeł zaopatrzenia w paliwa i zmniejszenia zależności od importu ropy naftowej, przy jednoczesnym pozytywnym wpływie na stan środowiska, a w szczególności na jakość powietrza atmosferycznego przez redukcję emisji dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń. Jednocześnie rozwój rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych przyczynia się do aktywizacji terenów wiejskich poprzez zwiększenie produkcji rolniczej na cele energetyczne (nieżywnościowe) oraz związane z tym tworzenie nowych miejsc pracy.

Z uwagi na liczne korzyści płynące ze stosowania biokomponentów jako substytutu paliw ropopochodnych, zaczynają one odgrywać coraz większą rolę w polityce energetycznej zarówno całej Unii Europejskiej, jak i poszczególnych państw członkowskich. Rosnące zapotrzebowanie gospodarki na paliwa i energię wynikające z rozwoju gospodarczego, wobec zmniejszających się zasobów paliw kopalnych, wymusza kierunek poszukiwania i wspierania rozwoju wykorzystania biokomponentów, biopaliw ciekłych i innych paliw odnawialnych.

W związku z powyższym, inicjatywy mające na celu zwiększenie produkcji i wykorzystania biokomponentów i biopaliw ciekłych w Polsce należy uznać ze wszelkich miar za pożądane oraz zgodne z trendami obserwowanymi w gospodarce światowej.

W skali całego świata obserwuje się obecnie działania mające na celu promowanie wykorzystania biopaliw ciekłych jako substytutu paliw ropopochodnych.

Dostrzegając zalety stosowania biokomponentów i biopaliw ciekłych, Unia Europejska podjęła działania legislacyjne mające na celu zwiększenie udziału biokomponentów w rynku paliw wykorzystywanych w transporcie. Wynikiem tych działań było przyjęcie dyrektywy 2003/30/WE z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych. Przepisy dyrektywy zobowiązały państwa członkowskie do podejmowania działań prowadzących do osiągnięcia z końcem 2010 r. minimalnego udziału biokomponentów (zarówno w postaci dodatku do paliw ciekłych, jak i biopaliw ciekłych) w wysokości co najmniej 5,75 % — liczonego według wartości opałowej. Na forum Unii Europejskiej wykazywana jest konieczność dalszego wzrostu tego udziału. Jak podaje przygotowany przez Komisję Europejską komunikat „Polityka energetyczna dla Europy” potwierdzony konkluzjami z wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 8—9 marca 2007 r., udział biokomponentów w rynku paliw transportowych każdego z państw członkowskich ma osiągnąć poziom co najmniej 10 % w 2020 r.

Biorąc pod uwagę powyższe wartości brzegowe minimalnego udziału biokomponentów w rynku paliw transportowych, przewiduje się, że ścieżka dochodzenia do tych wielkości w Polsce w latach 2007—2014, przekładająca się na wysokość tzw. Narodowego Celu Wskaźnikowego, będzie kształtowała się w sposób następujący:

2007 r.	2,30 %
2008 r.	3,45 %
2009 r.	4,60 %
2010 r.	5,75 %
2011 r.	6,20 %
2012 r.	6,65 %
2013 r.	7,10 %
2014 r.	7,55 %

Dla porównania, w latach ubiegłych, udział biokomponentów w ogólnej ilości paliw zużywanych w transporcie kształtował się następująco:

2004 r.	0,30 %
2005 r.	0,48 %
2006 r.	0,92 %

W rezultacie dotychczasowych działań mających na celu rozwój rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych w Polsce istnieje formalna możliwość dodawania do 5 % bioetanolu do benzyn silnikowych oraz do 5 % estrów metylowych kwasów tłuszczowych do oleju napędowego. Możliwe jest również wprowadzanie do obrotu dwóch rodzajów biopaliw ciekłych: estrów metylowych kwasów tłuszczowych stanowiących samoistne paliwo oraz oleju napędowego zawierającego 20 % ww. estrów.

Pełną transpozycję dyrektywy 2003/30/WE do polskiego prawa zapewniły ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r.: *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych* oraz *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*. Wyżej wymienione ustawy wprowadziły do polskiego prawa szereg zmian, ukierunkowanych na tworzenie korzystnych i stabilnych warunków rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, w tym trzy niezwykle istotne:

- Stworzenie możliwości wytwarzania przez rolników biopaliw ciekłych na własny użytek. Rolnicy mogą wytwarzać na własny użytek wszystkie rodzaje biopaliw ciekłych stanowiących samoistne paliwo, a w przypadku czystego oleju roślinnego i estrów nie jest konieczne składanie zabezpieczenia akcyzowego. Zgodnie z przepisami ustawy *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* biopaliwa ciekłe wytwarzane przez rolników na własny użytek powinny spełniać jedynie minimalne wymagania jakościowe istotne ze względu na ochronę środowiska. Roczny limit dozwolonej produkcji na własny użytek wynosi 100 litrów na hektar powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika.
- Wprowadzenie, z dniem 1 stycznia 2008 r., obowiązku zapewnienia określonego udziału biokomponentów w rynku paliw transportowych. Nałożony

on został na przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych, którzy sprzedają je lub zużywają na własne potrzeby. Podmioty realizujące ten obowiązek określane są jako podmioty realizujące Narodowy Cel Wskaźnikowy (Narodowy Cel Wskaźnikowy to minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie, liczony według wartości opałowej).

- Wprowadzenie do polskiego prawa pojęcia „wybranej floty” definiowanego jako grupa co najmniej 10 pojazdów, ciągników rolniczych lub maszyn nieporuszających się po drogach albo grupa lokomotyw lub statków, wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliwa ciekłego, będących własnością lub użytkowanych przez osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Wprowadzenie tego pojęcia umożliwiło zastosowanie, w pojazdach i maszynach należących do „wybranych flot”, biopaliw o zwiększonym udziale biokomponentów.

Dla właściwego funkcjonowania rozwiązań zawartych w obu ustawach niezbędny jest jednak skuteczny mechanizm wsparcia obejmujący m.in. stabilny system ulg i zwolnień akcyzowych oraz inne formy pomocy publicznej i promocji użycia biopaliw. Wejście w życie, z dniem 1 stycznia 2007 r., rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2006 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego* było podyktowane koniecznością dostosowania krajowych przepisów do wymogów prawa Unii Europejskiej i spowodowało obniżenie poziomu wsparcia. Zmniejszeniu uległy kwoty zwolnienia od podatku akcyzowego dla paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów oraz dla biopaliw ciekłych, przez co zmniejszone zostały rekompensaty dla producentów tych paliw, związane ze zwiększeniem kosztów dodawania biokomponentów.

Aby rozwiązania prowadzące do osiągnięcia opłacalności produkcji biokomponentów były zgodne z zasadami dotyczącymi pomocy publicznej, niezbędne jest określenie wielkości dozwolonego wsparcia, jakiego może udzielić państwo. W przedstawionej poniżej tabeli 1, przygotowanej według metodologii stosowanej przez

Komisję Europejską, zawarte zostały szacunkowe wyliczenia dotyczące rozmiarów dopuszczonego prawem wspólnotowym wsparcia. Wielkość dozwolonego wsparcia określona została jako różnica między kosztami wytworzenia biokomponentów (bioetanolu i estrów metylowych) i cenami hurtowymi paliw ropopochodnych (benzyny i oleju napędowego) pomniejszonymi o VAT, opłatę paliwową oraz podatek akcyzowy.

Należy podkreślić, że, zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, przy obliczaniu kosztów produkcji biokomponentów uwzględniono niższą wartość opałową biokomponentów od wartości opałowej tradycyjnych paliw. Tym samym koszt końcowy biokomponentu oznacza koszt, jaki należy ponieść na wyprodukowanie takiej ilości biokomponentu, której wartość opałowa odpowiada wartości opałowej jednego litra odpowiedniego paliwa tradycyjnego.

Tabela 1

	Bioetanol (przy produkcji 100 hl)	Estry metylowe (przy produkcji 50 000 ton)
Suma kosztów produkcji w tym:	26 720 zł	165 320 000 zł
Surowiec:		
• olej rzepakowy rafinowany ¹⁾ w tym:	–	131 470 000 zł
– koszt zakupu nasion rzepaku	–	143 606 000 zł
– przychód ze sprzedaży makuchu	–	38 470 809 zł
• żyto ²⁾	11 160 zł	–
Koszty kapitałowe i przetwarzania	14 560 zł ³⁾	32 000 000 zł ⁵⁾
Koszty transportu ⁶⁾	1 000 zł ⁴⁾	3 500 000 zł ⁵⁾
Sprzedaż produktów ubocznych	0 zł ⁴⁾	1 650 000 zł ^{5) 7)}
Marginę zysku ⁸⁾	1 340 zł	8 270 000 zł
Suma netto (suma kosztów produkcji z uwzględnieniem marginesu zysku)	28 150 zł 2 815 zł/1000 l	173 590 000 zł 3 055 zł/1000 l ⁹⁾
Koszt całkowity biokomponentu bez VAT, opłaty paliwowej i podatku akcyzowego, z uwzględnieniem współczynnika dodatkowego zużycia ¹⁰⁾	4 115 zł / 1000 l	3 324 zł / 1000 l
	Benzyzna	Olej napędowy
Cena paliwa ciekłego ¹¹⁾	1 601 zł / 1000 l	1 781 zł / 1000 l
Różnica między kosztami całkowitymi biokomponentów i cenami paliw ciekłych	2 514 zł / 1000 l	1 543 zł / 1000 l

- 1) Wytworzenie 50 000 ton estru wymaga zużycia 50 750 ton oleju rzepakowego rafinowanego lub 157 000 ton nasion rzepaku. Przetworzeniu 157 000 ton rzepaku na olej rzepakowy rafinowany towarzyszy wytworzenie 102 050 ton makuchu (źródło: Krajowa Izba Biopaliw).
Przyjęta średnia cena sprzedaży oleju rzepakowego rafinowanego w kraju w 2006 r. wyniosła 2590,62 zł za tonę. Dla porównania średnia cena oleju rzepakowego rafinowanego sprowadzonego z zagranicy w 2006 r. wyniosła 2591,15 zł za tonę, w tym ze Szwajcarii (25 % importu) — 2879,80 zł za tonę, z Białorusi (25 % importu) — 2042 zł za tonę (źródło: Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej — Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi).
Średnia cena skupu nasion rzepaku w kraju w 2006 r. wyniosła 914,69 zł za tonę. Średnia cena nasion rzepaku sprowadzonych z zagranicy w 2006 r. wyniosła 1130,98 zł za tonę, w tym z Ukrainy (70 % importu) — 875,80 zł za tonę, a z Niemiec (8,5 % importu) — 1408,00 zł za tonę (źródło: Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej — Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi).
Średnia cena sprzedaży makuchu rzepakowego w 2006 r. wyniosła 376,98 zł za tonę (źródło: Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej — Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi).
Przyjęto kurs 3,96 zł/euro — zgodnie z tabelą kursów walutowych euro z dnia 2 października 2006 r. (Dz. Urz. UE C 238 z 03.10.2006) stosowaną zgodnie z dyrektywą 2003/96/WE dla państw członkowskich, które nie przyjęły euro.
- 2) Wytworzenie 100 hl bioetanolu wymaga zużycia 30 ton żyta (źródło: Krajowa Izba Biopaliw). Średnia cena skupu żyta w kraju w 2006 r. wynosiła 371,95 zł za tonę (źródło: Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej — Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi).
- 3) Zabezpieczenie należności podatku akcyzowego w przypadku nowych zakładów gorzelnicznych. Jednocześnie nie uwzględniono kosztów kapitałowych wynikających z zaciągniętych kredytów. W kosztach przetwarzania uwzględniono koszty pozostałych materiałów (enzymów), opału i energii elektrycznej, amortyzacji i remontów, gospodarki wodnej i ochrony środowiska oraz pozostałe koszty pośrednie i bezpośrednie w tym: dzierżawy obiektu i podatku od nieruchomości.
- 4) Źródło: Krajowa Rada Gorzelnictwa i Produkcji Biopaliw.
- 5) Źródło: Krajowa Izba Biopaliw.
- 6) Koszty transportu surowców do wytwórni biokomponentów i/lub koszty transportu biokomponentów do odbiorcy końcowego.
- 7) Produkcji 50 000 ton estru towarzyszy wytworzenie 5 000 ton gliceryny o wartości 1 650 000 zł.
- 8) Jako margines zysku przyjęto zaokrąglone kwoty równe 5 % sumy kosztów produkcji poszczególnych biokomponentów.
- 9) Przyjęto gęstość estru równą 0,88 tony na 1000 litrów.
- 10) Współczynnik dodatkowego zużycia wynika z różnic w wartościach opałowych biokomponentów i paliw mineralnych i wynosi 46,2 % dla bioetanolu (co oznacza, że wartość opałowa 1,462 litra bioetanolu jest równa wartości opałowej 1 litra benzyny) i 8,8 % dla estrów metylowych (wartość opałowa 1,088 litra estrów jest równa wartości opałowej 1 litra oleju napędowego).
- 11) Przyjęto średnią cenę hurtową benzyny Eurosuper 95 i oleju napędowego Ekodiesel w 2006 r. Nie uwzględniono podatku VAT, opłaty paliwowej i podatku akcyzowego (źródło: PKN Orlen SA).

Z przedstawionej tabeli wynika, że przy uwzględnieniu różnic w wartościach opałowych:

- bioetanolu i benzyny, wysokość dozwolonego prawem wspólnotowym w zakresie pomocy publicznej wsparcia dla produkcji 1000 litrów bioetanolu wynosi 2514 zł,

- estrów metylowych i oleju napędowego, wysokość dozwolonego prawem wspólnotowym w zakresie pomocy publicznej wsparcia dla produkcji 1000 litrów estrów metylowych wynosi 1543 zł.

Warunkiem niezbędnym dla rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych jest znalezienie i zastosowanie takich rozwiązań, które zapewnią wsparcie w wysokości wskazanej powyżej, co powinno spowodować, że oferowana użytkownikowi pojazdu cena paliwa zawierającego biokomponenty będzie konkurencyjna w stosunku do ceny paliwa mineralnego. Celem niniejszego programu jest wypracowanie tego rodzaju rozwiązań, które jednocześnie zapewnią opłacalność ekonomiczną całego procesu — począwszy od pozyskiwania surowców rolniczych, przez wytwarzanie biokomponentów, produkcję biopaliw ciekłych i paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów, a kończąc na użyciu tego paliwa. Przyjęte rozwiązania powinny również gwarantować stabilność warunków funkcjonowania dla wszystkich podmiotów związanych z rynkiem biokomponentów i biopaliw ciekłych, co jest niezbędne do tworzenia długookresowych planów gospodarczych oraz pozyskania przez przedsiębiorców finansowania dla nowych inwestycji. Z drugiej strony, ze względu na fakt, że prawidłowe określenie wielkości pomocy publicznej dla producentów biokomponentów powinno polegać na rekompensowaniu podwyższonych kosztów produkcji biokomponentów w stosunku do paliw tradycyjnych, należy zapewnić funkcjonowanie odpowiedniego systemu monitorowania kosztów produkcji poszczególnych rodzajów biokomponentów, który pozwoli na precyzyjne określenie wielkości dopuszczalnej pomocy oraz zapobiegnie ewentualnej nadkompensacie. Niezbędne jest również stworzenie przepisów, które zapewnią, że skierowana do przedsiębiorców w wyniku funkcjonowania rozwiązań przyjętych w programie łączna pomoc publiczna (pomoc publiczna przyznawana w tym samym celu w stosunku do tej samej grupy przedsiębiorców podlega kumulacji) nie będzie mogła przekroczyć różnicy pomiędzy kosztami produkcji biokomponentów a cenami rynkowymi paliw ropopochodnych.

Należy podkreślić, że wszelkie bariery rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych powinny być skutecznie usuwane w związku z korzyściami, jakie rozwój ten przynosi, dotyczącymi zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, wzrostu zatrudnienia oraz poprawy stanu środowiska w drodze redukcji emisji

zanieczyszczeń, w tym szczególnie dwutlenku węgla. Korzyści te rekompensują bowiem z nadwyżką ewentualne negatywne strony procesu promowania biokomponentów, jak np. przejściowe uszczuplenie wpływów budżetowych państwa.

Zaznaczenia wymaga również, że nie osiągnie się wymienionych wyżej rezultatów wyłącznie poprzez zapisany w ustawie o *biokomponentach i biopaliwach ciekłych* obowiązek dotyczący realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego. Rozwiązanie takie doprowadziłoby do sytuacji, w której brak opłacalności rodzimej produkcji biokomponentów spowodowałby, że Polska stałaby się jedynie rynkiem zbytu dla biokomponentów wytwarzanych w innych krajach. Tym samym zaprzepaszczone by szansę aktywizacji terenów rolniczych związaną z rozwojem rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych w Polsce. W związku z powyższym mechanizm obowiązku, choć niezwykle ważny dla realizacji zobowiązań unijnych w zakresie udziału biokomponentów w łącznej ilości paliw transportowych, powinien stanowić jedynie jeden z wielu elementów wsparcia rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych. W dalszej części niniejszego dokumentu przedstawiono rozwiązania, które mają zapewnić opłacalność ekonomiczną całego procesu produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych, jak również mechanizmy prowadzące do zwiększenia popytu na biopaliwa ciekłe.

I. WSPARCIE DLA PRODUKCJI BIOKOMPONENTÓW W ZAKRESIE SYSTEMU PODATKOWEGO I OPŁATY PALIWOWEJ

Za jeden ze skuteczniejszych instrumentów promowania wykorzystania biokomponentów, biopaliw ciekłych i innych paliw odnawialnych uznawany jest stabilny i przewidywalny, w perspektywie wieloletniej, system wsparcia w postaci preferencyjnego opodatkowania paliw z udziałem tych komponentów. Z uwagi na fakt, że koszty produkcji biokomponentów (przy zastosowaniu znanych obecnie technologii) przewyższają w znacznym stopniu koszty produkcji tradycyjnych paliw ropopochodnych, oferowana odbiorcom końcowym cena paliw zawierających biokomponenty może być konkurencyjna w stosunku do ceny paliw mineralnych jedynie wówczas, gdy kwota podatków nałożonych na paliwa ropopochodne będzie odpowiednio wyższa. Należy również zaznaczyć, że dla zachęcenia do zakupu paliwa zawierającego biokomponenty powinno być ono oferowane po cenie niższej

niż cena paliw tradycyjnych, ponieważ biokomponenty mają niższą wartość opałową niż paliwa ropopochodne (np. litr estrów metylowych wystarczy do przejechania mniejszej odległości niż litr oleju napędowego).

1. Rozwiązania w zakresie podatku akcyzowego

System preferencyjnych rozwiązań w zakresie podatku akcyzowego powinien być zgodny z przepisami dyrektywy 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej i wykorzystywać maksimum możliwości, jakie ta dyrektywa daje w zakresie zwolnień lub obniżki podatków obciążających biokomponenty i biopaliwa ciekłe. Zgodnie z art. 16 ust. 2 i 3 ww. dyrektywy zwolnienie lub obniżka podatku:

- Nie może być większa niż kwota podatków należnych od ilości wyrobów obecnych w wyrobach kwalifikujących się do tej obniżki.
- Powinny być na takim poziomie, aby uniknąć nadmiernej rekompensaty kosztów związanych z wytwarzaniem biopaliw. W rachunku dotyczącym obliczenia dozwolonej wysokości tej rekompensaty (przedstawionym w tabeli 1) brane są pod uwagę koszty produkcji biokomponentów (w tym koszt pozyskania surowca, np. rzepaku lub oleju rzepakowego) oraz ceny paliw ropopochodnych (na które dominujący wpływ mają ceny ropy naftowej).

Mając na uwadze powyższe, przyjmuje się następującą koncepcję działań w zakresie podatku akcyzowego od biokomponentów i biopaliw ciekłych:

- A. Utrzymane zostanie całkowite zwolnienie od podatku akcyzowego dla biokomponentów przeznaczonych do paliw ciekłych i biopaliw ciekłych.
- B. Zastosowana zostanie stawka podatku akcyzowego dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwa w wysokości 1 grosza na litr.
- C. W ramach przedmiotowego programu wprowadzone zostanie zmniejszenie obciążenia w akcyzie dla:

- benzyny silnikowej nieetylizowanej, zawierającej powyżej 2 % biokomponentów w wysokości 1,565 zł od każdego litra biokomponentów do tej benzyny,
 - oleju napędowego, zawierającego powyżej 2 % biokomponentów, w wysokości 1,048 zł od każdego litra biokomponentów dodanych do tego oleju napędowego.
- D. W związku z wynikającymi z dyrektywy 2004/74/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. zmieniającej dyrektywę 2003/96/WE w zakresie możliwości stosowania przez określone państwa członkowskie czasowych zwolnień lub obniżek poziomu opodatkowania na produkty energetyczne i energię elektryczną zmianami dotyczącymi minimalnych poziomów opodatkowania paliw w Polsce, wysokość obniżonych stawek podatku akcyzowego dla paliw zawierających biokomponenty będzie odpowiednio dostosowywana.

Zgodnie z dyrektywą 2004/74/WE Polska może stosować okresy przejściowe w celu dostosowania krajowego poziomu opodatkowania produktów energetycznych do minimalnych poziomów wymaganych dyrektywą 2003/96/WE. W przedstawionej poniżej tabeli 2 zapisano minimalne poziomy opodatkowania benzyny i oleju napędowego dla Polski, zgodnie z wyżej wymienionymi dyrektywami.

Tabela 2

Rok	Wymagany dyrektywami minimalny poziom opodatkowania dla Polski			
	benzyna		olej napędowy	
	euro	zł ¹⁾	euro	zł ¹⁾
2007	287	1136,52	245	970,2
2008	287	1136,52	274	1085,04
2009	359	1421,64	274	1085,04
2010	359	1421,64	302	1195,92
2011	359	1421,64	302	1195,92
2012	359	1421,64	330	1306,80

¹⁾ Zgodnie z art. 13 ust. 1 dyrektywy 2003/96/WE, „dla państw członkowskich, które nie przyjęły euro, wartość euro wyrażona w walutach krajowych mająca zastosowanie do wartości poziomów opodatkowania jest ustalana raz w roku. Stosuje się kursy obowiązujące w pierwszym dniu roboczym października i opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Kursy te stosuje się od dnia 1 stycznia następnego roku kalendarzowego.” W związku z powyższym w tabeli 2 przyjęto zaokrąglony kurs z dnia 2 października 2006 r. wynoszący 3,96 zł/euro.

Należy zaznaczyć, że dane zawarte w tabeli 2 wskazują na stopniowy wzrost w najbliższych latach stawek podatku akcyzowego na olej napędowy, co łączy się jednocześnie z możliwością wzrostu kwoty, o którą obniżana jest stawka podatku akcyzowego z tytułu dodawania estrów metylowych do oleju napędowego. Jednocześnie obowiązująca w Polsce wysokość podatku akcyzowego od benzyn przekroczyła już docelowy minimalny poziom określony dyrektywą 2003/96/WE. Podkreślenia wymaga również fakt, że wyrażone w złotych wysokości minimalnych poziomów opodatkowania ukazane w tabeli 2 mogą podlegać wahaniom w zależności od kształtowania się kursu EUR/PLN.

- E. Przepisy dotyczące podatku akcyzowego zostaną dostosowane w kierunku objęcia preferencjami podatkowymi wszystkich rodzajów biopaliw ciekłych, o których jest mowa w ustawie *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*. Preferencje te będą zgodne z przepisami wspólnotowymi, w szczególności z dyrektywą 2003/96/WE.
- F. Pożądana stabilność preferencyjnych rozwiązań w zakresie podatku akcyzowego dla biopaliw ciekłych i biokomponentów zagwarantowana zostanie poprzez odpowiednie przepisy na poziomie ustawowym.

2. Rozwiązania w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych

W związku z realizacją niniejszego programu, proponuje się wprowadzenie do ustawy *o podatku dochodowym od osób prawnych* ulgi podatkowej, która rekompensowałaby część kosztów produkcji biokomponentów.

Proponowana ulga polegać będzie na odliczeniu od podatku kwoty stanowiącej 19 % nadwyżki kosztów wytworzenia biokomponentów nad kosztami wytworzenia paliw ciekłych o takiej samej wartości opałowej, do których te biokomponenty mogą być dodawane. Jednocześnie odliczenie będzie ograniczone do wysokości 19 % kwoty różnicy pomiędzy średnią ceną nabycia biokomponentów a średnią ceną nabycia paliw ciekłych, do których te biokomponenty mogą być dodawane.

Średnie ceny nabycia biokomponentów i paliw ciekłych, niezbędne do obliczenia kwoty limitu, będą ogłaszane w rozporządzeniu przez Ministra Gospodarki,

w porozumieniu z Ministrem Finansów, do końca każdego pierwszego miesiąca roku kalendarzowego. Ceny te będą pomniejszone o podatki i opłaty zawarte w tej cenie (podatek akcyzowy, od towarów i usług oraz opłata paliwowa).

Jeżeli producenci biokomponentów nie będą produkowali tradycyjnych paliw ciekłych, wówczas do obliczenia kwoty ulgi będą stosowali średnie ceny nabycia paliw ciekłych określone w rozporządzeniu. Natomiast producenci biokomponentów, którzy będą wykorzystywali surowce pochodzące z własnej produkcji, przy obliczeniu kosztów wytworzenia biokomponentów lub paliw ciekłych stosować będą ceny rynkowe tych surowców.

Dla prawidłowego stosowania ulgi w przepisach zostaną zdefiniowane pojęcia producenta biokomponentów i paliw ciekłych.

Mimo iż niniejszy program obejmuje lata 2008—2014, ulga w podatku dochodowym od osób prawnych będzie miała zastosowanie już w zeznaniu rocznym za rok 2007.

W latach 2008—2014 ulga będzie mogła być rozliczana już w ciągu roku podatkowego, w zaliczkach na podatek dochodowy (miesięcznych lub kwartalnych, w zależności od tego, w jaki sposób rozlicza się podatnik), tak by zapewnić podatnikom możliwie jak najbardziej efektywne ekonomicznie wykorzystanie ulgi. Biorąc ten element pod uwagę, pozostawiono podatnikom także możliwość rozliczenia się w zeznaniu rocznym, o ile dokonają oni takiego wyboru.

Po pierwszym roku funkcjonowania ulgi dokonana zostanie ocena wpływu tego instrumentu na rozwój rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych w celu rozważenia potrzeby i możliwości jego modyfikacji.

3. Rozwiązania w zakresie opłaty paliwowej

Przyjmuje się następującą koncepcję działań w zakresie opłaty paliwowej:

- A. Biokomponenty stanowiące samoistne paliwa zostaną wyłączone z grupy wyrobów podlegających opłacie paliwowej.
- B. Rozwiązania w zakresie opłaty paliwowej wprowadzone zostaną poprzez nowelizację ustawy z dnia 27 października 1994 r. o *autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym*.

- C. Po pierwszym roku funkcjonowania wyłączenia biokomponentów stanowiących samoistne paliwa z grupy wyrobów podlegających opłacie paliwowej dokonana zostanie ocena wpływu tego instrumentu na rozwój rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych w celu rozważenia potrzeby i możliwości objęcia systemem wyłączeń z grupy wyrobów podlegających opłacie paliwowej również innych rodzajów biopaliw ciekłych.

II. WSPARCIE DLA UPRAW ROŚLIN ENERGETYCZNYCH STANOWIĄCYCH SUROWIEC DO PRODUKCJI BIOKOMPONENTÓW

Koszt surowca stanowi największą pozycję w strukturze kosztów produkcji biokomponentów. Poprawy opłacalności produkcji biokomponentów należy zatem poszukiwać również poprzez działania, które wpłyną na zmniejszenie kosztów pozyskania surowca. Osiągnięciu tego celu sprzyjać będzie wykorzystanie środków z funduszy europejskich oraz krajowych środków publicznych przeznaczonych na wsparcie produkcji rolniczej.

Zgodnie ze zmienionym rozporządzeniem Rady nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. *ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającym określone systemy wsparcia dla rolników*, z dniem 1 stycznia 2007 r.:

- umożliwiające zostało uzyskanie przez rolników dopłat ze środków Unii Europejskiej — w wysokości do 45 € za hektar — do uprawy roślin energetycznych, do których zalicza się również rośliny dostarczane na potrzeby produkcji biokomponentów,
- zakwalifikowano uprawy wieloletnie do płatności obszarowych,
- umożliwiające zostało udzielenie dodatkowej pomocy ze środków krajowych, w wysokości 50% kosztów założenia wieloletnich plantacji roślin energetycznych na obszarach, do których stosuje się pomoc do powierzchni upraw roślin energetycznych.

Z uwagi na fakt, że polscy rolnicy zostali objęci pomocą do upraw roślin energetycznych przeznaczonych na biokomponenty, rolnik uprawiający rośliny

przeznaczone na ten cel, zgodnie z ustawą z dnia 26 stycznia 2007 r. o *płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej*, może się ubiegać od dnia 15 marca 2007 r. o jednolitą płatność obszarową do gruntów rolnych, płatność uzupełniającą do gruntów rolnych (w zależności od gatunku rośliny) oraz płatność do upraw roślin energetycznych.

Istnieje system kontroli dotyczący płatności do upraw energetycznych, który musi zapewniać nie tylko, że rośliny zostały zebrane i dostarczone do przetwórcy, ale również, że zostały przetworzone na energię. Istnieją ścisłe wytyczne, które muszą wypełnić rolnik i przetwórca, aby otrzymać pomoc w postaci dopłat do produkcji roślin energetycznych.

Pomoc jest zagwarantowana tylko do powierzchni uprawy będącej przedmiotem umowy między rolnikiem a przetwórcą przemysłowym, jak również związana jest z ilością dostarczonego surowca (określana jest wysokość plonu – plon referencyjny, który musi być osiągnięty). Umowa kontraktacyjna powinna zawierać wszystkie szczegóły dotyczące ubiegającego się o pomoc w zakresie uprawy, przetwórcy, jak i finalnego zużycia surowca. Rolnicy muszą dostarczyć zbiory z całego zakontraktowanego obszaru, będącego przedmiotem ubiegania się o dopłatę. Przetwórcy muszą prowadzić dokumentację dostarczanych surowców, wyszczególniając gatunki, nazwę i adres dostawcy surowców, miejsce dostawy i informacje na temat umowy.

Mając na względzie, że powyższy system dopłat może się przyczynić do istotnego obniżenia kosztu surowca do produkcji biokomponentów i tym samym powinien stanowić istotny element budowy łańcucha opłacalnych ekonomicznie działań związanych z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych, gdzie surowce rolnicze pozyskiwane będą od polskich rolników, przyjmuje się następującą koncepcję działań w zakresie wsparcia dla upraw roślin energetycznych:

- A. Utrzymanie możliwości wspierania upraw niektórych roślin (w tym zbożowych i oleistych) w ramach krajowych uzupełniających płatności bezpośrednich jako dodatkowego wsparcia dla produkcji surowców energetycznych.
- B. Wykorzystanie możliwości wspierania upraw roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne, do wysokości 50 % kosztów założenia plantacji tych roślin.

- C. Wprowadzona zostanie dodatkowa krajowa płatność dla rolnika, któremu została przyznana płatność do upraw roślin energetycznych do powierzchni uprawy rzepaku. Płatność ta — w wysokości 176 zł za 1 ha powierzchni uprawy rzepaku — będzie miała charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie.
- D. Rozwiązania w zakresie opisanym powyżej wymagają zmiany przepisów ustawy o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej oraz odpowiedniego dostosowania aktów wykonawczych do tej ustawy.

III. WSPARCIE FINANSOWE INWESTYCJI W ZAKRESIE WYTWARZANIA BIOKOMPONENTÓW I BIOPALIW CIEKŁYCH Z FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ KRAJOWYCH ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Rynek biokomponentów i biopaliw w Polsce znajduje się w początkowej fazie swojego rozwoju. Krajowe zdolności produkcyjne są zbyt małe, aby mogły sprostać potrzebom wynikającym z międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie udziału biokomponentów w rynku paliw zużywanych w transporcie. Dla zapewnienia dostaw na rynek wewnętrzny odpowiednich ilości biokomponentów niezbędna jest zatem rozbudowa istniejących mocy w zakresie produkcji biokomponentów. W związku z powyższym, ważnym obszarem, na jaki przeznaczone powinny być środki z funduszy europejskich oraz krajowe środki publiczne w ramach promocji wykorzystania biokomponentów i biopaliw ciekłych, są inwestycje w zakresie wytwarzania biokomponentów.

1. Wsparcie dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”

Zgodnie z *Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia na lata 2007—2013* (NSRO) Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” (POLiŚ) stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w NSRO celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt POLiŚ został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r. Głównym celem POLiŚ jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury

technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Wsparcie dla rozwoju produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych jest przedmiotem osi priorytetowej X POIiŚ „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku”. Fundusze na dofinansowanie projektów związanych z rozwojem tego rynku (wybieranych w ramach procedury konkursowej) pochodzić będą z dwóch źródeł: z Funduszu Spójności oraz z krajowych środków publicznych.

W ramach zawartego w osi priorytetowej X działania 10.5 „Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych” przewiduje się wsparcie inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych, w tym również biopaliw drugiej generacji. Działaniem, którego beneficjentami są przedsiębiorcy, objęte zostaną projekty polegające na budowie instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw stanowiących samoistne paliwa, z wyłączeniem produkcji bioetanolu i czystego oleju roślinnego (przy czym minimalna wartość projektu wynosi 5 mln euro). Dofinansowanie otrzymać można także na przygotowanie kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia (studium wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko, dokumentacja techniczna).

Zakłada się, że na realizację działania 10.5 przeznaczone zostanie 69 mln euro ze środków Funduszu Spójności oraz 8 mln euro z krajowych środków publicznych (łącznie 77 mln euro).

Ponadto, w ramach zawartego w osi priorytetowej działania 10.6 „Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii” przewiduje się wsparcie budowy nowoczesnych linii technologicznych wytwarzających urządzenia wykorzystywane do produkcji m.in. biokomponentów i biopaliw ciekłych. Działaniem, którego beneficjentami są przedsiębiorcy, objęte zostaną m.in. projekty polegające na budowie zakładów produkujących urządzenia do wytwarzania biokomponentów oraz biopaliw stanowiących samoistne paliwa, z wyłączeniem urządzeń do produkcji bioetanolu i czystego oleju roślinnego (minimalna wartość projektu wynosi 5 mln euro). Wsparcie będzie można uzyskać również na przygotowanie kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia (studium wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko, dokumentacja techniczna).

Na realizację działania 10.6 (które jednak nie dotyczy wyłącznie przemysłu działającego na rzecz produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych) przewidziano środki w wysokości 103 mln euro, z czego 92 mln euro pochodzić będzie z Funduszu Spójności, a 11 mln euro z krajowych środków publicznych.

2. Wsparcie dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013

Zgodnie z założeniami reformy polityki wobec obszarów wiejskich, od roku 2007 wsparcie rozwoju obszarów wiejskich jest finansowane w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW), utworzonego na mocy rozporządzenia Rady (WE) 1290/2005 *w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej*.

Zadaniem EFFROW jest promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w Unii Europejskiej. Ma ona uzupełniać politykę rynkową i politykę wspierania dochodów w ramach wspólnej polityki rolnej, politykę spójności i wspólną politykę rybołówstwa.

Zasady wsparcia rozwoju obszarów wiejskich zostały określone w rozporządzeniu Rady (WE) 1698/2005 *w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich*. Przepisy tego rozporządzenia wymagają przygotowania krajowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W projekcie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013 wsparcie dla projektów inwestycyjnych dotyczących wytwarzania bioetanolu (produkcji alkoholu etylowego wraz z odwadnianiem) oraz produkcji nieoczyszczonych lub rafinowanych olejów i tłuszczów na cele biopaliwowe przewidziano w ramach zawartego w osi priorytetowej I „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego” działania o kodzie 123 „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”. Beneficjentem środków może być osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która:

- wykonuje działalność w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych,
- działa jako przedsiębiorca wykonujący działalność jako małe lub średnie przedsiębiorstwo (w rozumieniu zalecenia 2003/361/WE *dotyczącego definicji małych i średnich przedsiębiorstw*) lub przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 750 pracowników, lub przedsiębiorstwo, którego obrót nie przekracza równowartości 200 mln euro.

Maksymalna wartość wsparcia, przyznana jednemu beneficjentowi, wynosi 20 mln zł. Wielkość wsparcia przyznanego na realizację jednego projektu nie może być niższa niż 100 tys. zł.

3. Wsparcie dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów i biopaliw w ramach Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka”

Program Operacyjny „Innowacyjna Gospodarka” (POIG), którego projekt został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 19 grudnia 2006 r., jest jednym z instrumentów realizacji NSRO na lata 2007—2013 i ma na celu wspieranie szeroko rozumianej innowacyjności. Interwencja w ramach POIG będzie obejmowała zarówno bezpośrednie wsparcie dla przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu oraz jednostek naukowych świadczących przedsiębiorstwom usługi o wysokiej jakości, jak również wsparcie systemowe zapewniające rozwój środowiska instytucjonalnego innowacyjnych przedsiębiorstw.

Pozyskanie wsparcia finansowego dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych jest możliwe w ramach osi priorytetowej 4 „Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia”. Należy jednak zaznaczyć, że o dofinansowanie ze środków POIG będą mogli się ubiegać jedynie przedsiębiorcy, których projekt spełniać będzie określone wymagania w zakresie innowacyjności produktu. Oznacza to, że wsparcie w ramach POIG będą mogły otrzymać przede wszystkim projekty dotyczące produkcji biopaliw drugiej generacji, które mają być wprowadzone na polskim rynku. Należy jednak podkreślić, że rozwój technologii produkcji biopaliw drugiej generacji wydaje się być niezbędny dla osiągnięcia celów wynikających z konkluzji wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach

8—9 marca 2007 r., zgodnie z którymi udział biokomponentów w rynku paliw transportowych każdego z państw członkowskich ma osiągnąć poziom co najmniej 10 % w 2020 r. Produkcja biokomponentów oparta wyłącznie o technologię pierwszej generacji nie jest w stanie sprostać temu wyzwaniu.

IV. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZWIĘKSZENIE POPYTU NA BIOPALIWA CIEKŁE

Opisane w poprzednich częściach działania ukierunkowane są przede wszystkim na zapewnienie odpowiedniej podaży biokomponentów i biopaliw ciekłych na polskim rynku. Dla zwiększenia zużycia biopaliw ciekłych niezbędne jest jednak, aby podaż spotkała się z odpowiedniej wielkości popytem na ten produkt. W związku z powyższym program przedstawia przewidywane działania wspierające wzrost popytu na biopaliwa ciekłe.

1. Strefy dla ekologicznego transportu publicznego

Aglomeracje miejskie, uzdrowiska czy tereny chroniące przyrodę (jak np. parki narodowe, rezerваты przyrody czy parki krajobrazowe) to obszary w szczególności sposób wymagające ochrony przed zanieczyszczeniami powietrza powstającymi w wyniku spalania paliw transportowych. Wskazane jest, aby na wymienionych wyżej obszarach w przeważającej części lub wyłącznie wykorzystywany był ekologiczny transport publiczny. Ważne jest zatem stworzenie odpowiednich mechanizmów w tym zakresie.

W związku z powyższym proponuje się samorządom terytorialnym wydzielenie stref w centrach miast, w których działanie transportu publicznego może być oparte wyłącznie o pojazdy zużywające paliwa ekologiczne (biopaliwa ciekłe, a także CNG i LPG) lub napędzane silnikami elektrycznymi lub hybrydowymi. Formą zachęcenia samorządów terytorialnych do takich działań jest wsparcie finansowe ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW²⁾), które mogą zostać przeznaczone na dofinansowanie wprowadzenia stref dla

ekologicznego transportu publicznego (w tym na organizację stref oraz na zakup środków transportu).

Jednocześnie przewiduje się w uzdrowiskach oraz na obszarach chroniących przyrodę wprowadzenie ograniczeń dla transportu publicznego, którego pojazdy nie zużywają paliw ekologicznych (biopaliw ciekłych, CNG, LPG) lub nie są napędzane silnikami elektrycznymi lub hybrydowymi. Ograniczenia te wprowadzane będą poprzez zmianę dwóch ustaw:

- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz
- ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych*.

Przewiduje się również możliwość częściowego pokrycia kosztów związanych z wprowadzaniem tych ograniczeń ze środków NFOŚiGW *).

2. Zwolnienia z opłat za parkowanie

W ramach promocji stosowania biopaliw ciekłych opracowany zostanie system zwolnień z opłat za parkowanie dla pojazdów zasilanych tymi paliwami. Założeniem jest, aby czas parkowania, na jaki pojazd jest zwolniony z opłat, był proporcjonalny do łącznej ilości biokomponentów zawartych w zużytym biopaliwie ciekłym. W celu uzyskania możliwości zwolnienia z opłaty użytkownik pojazdu powinien przedstawić dowód zakupu biopaliwa ciekłego zawierający informacje na temat rodzaju zakupionego paliwa i zawartości biokomponentów w tym paliwie. Ubytek wpływów do budżetu samorządów będzie w całości lub w części refundowany przez NFOŚiGW *).

3. Zwolnienia z opłat za korzystanie ze środowiska

Dla podmiotów stosujących biopaliwa ciekłe przewiduje się zmniejszenie opłat za gazy lub pyły wprowadzane do powietrza z procesów spalania biopaliw ciekłych w silnikach spalinowych. Poziom zwolnienia będzie odzwierciedlał rzeczywisty stopień korzystania ze środowiska, proporcjonalnie do zawartości biokomponentów w zużytym paliwie. Podmiot korzystający ze środowiska, wyliczając należną opłatę,

zmniejsza jej wysokość w oparciu o posiadane dowody zakupu biopaliw ciekłych zawierające informacje na temat rodzaju zakupionego biopaliwa i zawartości biokomponentów w tym paliwie. Dla realizacji tego działania niezbędne będzie dokonanie zmian w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. — *Prawo ochrony środowiska* oraz w aktach wykonawczych do tej ustawy.

4. Preferencje w zakupie pojazdów i maszyn wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych w ramach zamówień publicznych

W ramach udzielanych zamówień publicznych zalecane będzie stosowanie przy wyborze najkorzystniejszej oferty kryterium ekologicznego, uwzględniającego wyposażenie nabywanych pojazdów i maszyn w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych, zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. — *Prawo zamówień publicznych*. Celem działania jest, aby podmioty sektora publicznego oraz inne, w których stosowane są przepisy ustawy *Prawo zamówień publicznych*, sukcesywnie zastępowały pojazdy wykorzystujące jedynie paliwa ropopochodne pojazdami wyposażonymi w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych. Preferencje dotyczyć będą wszystkich rodzajów pojazdów i maszyn, w tym samochodów ciężarowych, osobowych oraz specjalistycznych.

5. Obowiązki dla administracji rządowej w zakresie stosowania biopaliw ciekłych

Mając na uwadze, że administracja rządowa powinna być przykładem dla innych instytucji i służb publicznych, a także ogółu społeczeństwa, przyjmuje się, że powinna ona promować sukcesywne zastępowanie pojazdów wykorzystujących jedynie paliwa ropopochodne pojazdami wyposażonymi w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych. Dla realizacji takiej roli administracji rządowej przewiduje się następujące działania:

- A. Wprowadzony zostanie obowiązek zakupu przez administrację rządową (w ramach zamówień publicznych) pojazdów wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych. Obowiązek ten przewiduje, że

50 % nowych pojazdów zakupionych przez administrację rządową w latach 2009—2010 powinno być dostosowanych do spalania biopaliw ciekłych, a w latach kolejnych — 100 %.

- B. Wprowadzony zostanie obowiązek wykorzystywania biopaliw ciekłych do napędu pojazdów administracji rządowej wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych.
- C. Wprowadzony zostanie obowiązek widocznego oznakowania pojazdów administracji rządowej wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych celem przekazania informacji, że pojazd zużywa biopaliwa ciekłe (jako element promocji stosowania biopaliw ciekłych).

V. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA W ZAKRESIE BIOPALIW CIEKŁYCH

Działalność naukowo-badawcza ma bardzo istotne znaczenie dla rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, szczególnie w kontekście potrzeby opracowania nowych technologii, które doprowadziłyby do obniżenia kosztów produkcji biokomponentów oraz opracowania nowych rodzajów biopaliw, przede wszystkim biopaliw drugiej generacji. Dalszy rozwój tego rynku, a szczególnie osiągnięcie w 2020 r. co najmniej 10% udziału biokomponentów w zużyciu paliw transportowych każdego z państw członkowskich, nie jest możliwe poprzez stosowanie wyłącznie biopaliw pierwszej generacji. W związku z powyższym w systemie badań naukowych powinno się położyć większy nacisk na zagadnienia związane z biopaliwami drugiej generacji.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 października 2004 r. o *zasadach finansowania nauki* minister właściwy do spraw nauki może ustanawiać konkursy na realizację projektów badawczych zamawianych o tematyce ustalonej w programie wieloletnim lub wpisującej się w strategiczne dla rozwoju gospodarczego oraz społecznego Polski obszary badawcze i priorytetowe kierunki badań ustalone w Krajowym Programie Ramowym (KPR). W obecnie obowiązującym KPR ustalonym przez Ministra Nauki i Informatyzacji we wrześniu 2005 r. określonych zostało dziewięć strategicznych obszarów badawczych, z których ósmy dotyczy energii i jej zasobów.

W ramach tego obszaru ustalone zostały m.in. takie priorytetowe kierunki badań, jak: „8.1. Nowoczesne technologie dla wytwarzania, przetwarzania i przechowywania energii” oraz „8.4. Odnawialne źródła energii”.

W związku z powyższym przewiduje się, że minister właściwy do spraw nauki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, określi tematykę badań (stanowiącą podstawę do ustanowienia przez ministra właściwego do spraw nauki tematów projektów badawczych) niezbędną do osiągnięcia przez Polskę co najmniej 10% udziału biokomponentów w rynku paliw wykorzystywanych w transporcie w 2020 r., przede wszystkim w zakresie produkcji biopaliw drugiej generacji.

Jednocześnie przewiduje się, że wsparcie rozwoju technologii produkcji biopaliw drugiej generacji prowadzone będzie w ramach osi priorytetowej I „Badania i rozwój nowoczesnych technologii”, która jest częścią opisanego wcześniej (w części III) Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka”. Celem osi priorytetowej I jest zwiększenie znaczenia sektora nauki w gospodarce poprzez realizację prac badawczo-rozwojowych w najważniejszych kierunkach dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także zwiększenie zapotrzebowania gospodarki na wysokie technologie bazujące na wynikach prac badawczo-rozwojowych.

VI. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-EDUKACYJNA W ZAKRESIE BIOPALIW CIEKŁYCH

Istotnym elementem wachlarza działań na rzecz promocji wykorzystania biopaliw ciekłych są inicjatywy o charakterze informacyjno-edukacyjnym. W założeniu mają one prowadzić do podwyższenia poziomu świadomości w zakresie korzyści płynących z wykorzystania biopaliw ciekłych oraz zwiększenia dostępności informacji na temat uwarunkowań dotyczących stosowania biopaliw ciekłych. W związku z powyższym przyjmuje się następującą koncepcję działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

1. Działania adresowane do społeczeństwa, w tym szczególnie do użytkowników pojazdów

W sferze działań skierowanych do społeczeństwa, w tym przede wszystkim do użytkowników pojazdów, przewiduje się:

- A. Opracowanie i rozpowszechnianie wiarygodnych informacji o uwarunkowaniach dla stosowania biopaliw ciekłych, m.in. o tym, jakie biopaliwo ciekłe można stosować w danym typie silnika, jakie korzyści dla środowiska i bilansu paliwowego kraju płyną ze stosowania biopaliw ciekłych oraz jakie zalety ekonomiczno-finansowe są związane z wykorzystywaniem biopaliw ciekłych.
- B. Wprowadzenie do programów kształcenia na wszystkich poziomach edukacji (od podstawowego po „uniwersytety trzeciego wieku”) zagadnień dotyczących stosowania biopaliw ciekłych.
- C. Wprowadzenie do systemu kształcenia kierujących pojazdami elementów wiedzy o technicznym, ekonomicznym i środowiskowym aspekcie stosowania biopaliw ciekłych w środkach transportu.
- D. Wykorzystanie takich narzędzi, jak reklamy, artykuły prasowe, audycje telewizyjne czy platformy internetowe w celu przekazania informacji o korzyściach płynących ze stosowania biopaliw ciekłych.
Działanie to będzie głównie finansowane ze środków NFOŚiGW *).

2. Działania adresowane do producentów pojazdów

W sferze działań skierowanych do producentów pojazdów przewiduje się:

- A. Wprowadzenie obowiązku zaopatrzenia oferowanych do sprzedaży nowych pojazdów w informację o tym, czy pojazd jest przystosowany do spalania biopaliw ciekłych. Informacje te będą niezwykle pomocne kupującemu dla dokonania świadomego wyboru dotyczącego możliwości wykorzystania biopaliw ciekłych.
- B. Organizowanie cyklicznych konkursów na najbardziej „probiopaliwową” firmę samochodową. Zakłada się, że w ramach konkursu ocenie podlegać będą m.in. następujące elementy:

- możliwość stosowania w pojazdach firmy biopaliw ciekłych dopuszczonych do obrotu,
- czas, w którym firma rozpoczęła produkcję pojazdów wyposażonych w silniki dostosowane do spalania biopaliw ciekłych,
- oferowanie do tzw. „wybranych flot” pojazdów wyposażonych w silniki dostosowane do spalania biopaliw ciekłych o znacznej zawartości biokomponentów.

Działanie to będzie głównie finansowane ze środków NFOŚiGW *).

VII. REALIZACJA I AKTUALIZACJA PROGRAMU

1. Realizacja programu

Za koordynację realizacji całości programu jest odpowiedzialny minister właściwy do spraw gospodarki.

Za realizację poszczególnych działań programu są odpowiedzialne organy i jednostki wskazane w tabeli 3.

Tabela 3

Działanie	Organ lub jednostka
Rozwiązania w zakresie podatku akcyzowego	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
Rozwiązania w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
Rozwiązania w zakresie opłaty paliwowej	Minister właściwy do spraw transportu
Wsparcie dla upraw roślin energetycznych stanowiących surowiec do produkcji biokomponentów	Minister właściwy do spraw rolnictwa
Wsparcie dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego Minister właściwy do spraw gospodarki Minister właściwy do spraw środowiska
Wsparcie dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich	Minister właściwy do spraw rolnictwa
Wsparcie dla inwestycji w zakresie produkcji biokomponentów i biopaliw w ramach Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka”	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego Minister właściwy do spraw gospodarki
Strefy dla ekologicznego transportu publicznego ¹⁾	Minister właściwy do spraw transportu Minister właściwy do spraw środowiska Minister właściwy do spraw zdrowia
Zwolnienia z opłat za parkowanie ¹⁾	–
Zwolnienia z opłat za korzystanie ze środowiska	Minister właściwy do spraw środowiska
Preferencje w zakupie pojazdów i maszyn wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych w ramach zamówień publicznych	Prezes Urzędu Zamówień Publicznych
Obowiązki dla administracji rządowej w zakresie stosowania biopaliw ciekłych	Minister właściwy do spraw administracji Minister właściwy do spraw wewnętrznych
Działalność naukowo-badawcza w zakresie biopaliw ciekłych	Minister właściwy do spraw nauki
Działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie biopaliw ciekłych	Minister właściwy do spraw gospodarki Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania Minister właściwy do spraw transportu Minister właściwy do spraw środowiska

¹⁾ W zakresie wyznaczania stref dla ekologicznego transportu publicznego w miastach oraz opłat za parkowanie podjęcie działań leży w kompetencji organów samorządu terytorialnego.

2. Aktualizacja programu

Kierując się zapewnieniem dogodnych warunków rozwoju i funkcjonowania rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, a w tym:

- zapewnieniem opłacalności ekonomicznej całego procesu — począwszy od pozyskiwania surowców rolniczych, przez wytwarzanie biokomponentów, produkcję biopaliw ciekłych i paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów, a kończąc na użyciu tego paliwa,
- poszanowaniem zasad wynikających z prawa wspólnotowego, a w szczególności uniknięciem nadmiernej rekompensaty kosztów związanych z wytwarzaniem biopaliw,

niniejszy program podlega niezbędnej aktualizacji. Aktualizacja odbywa się na podstawie wyników monitorowania jego realizacji, prowadzonej przez organy lub jednostki wskazane w tabeli 3 oraz zbiorczych sprawozdań kwartalnych dotyczących rynku biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych, o których mowa w art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*.

Za koordynację aktualizacji programu jest odpowiedzialny minister właściwy do spraw gospodarki.

^{*)} Zgodnie z art. 401 ust. 13a i 13b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — *Prawo ochrony środowiska* (wprowadzonymi ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*) wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie ustawy *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych* stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z wyłącznym przeznaczeniem na wspieranie działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych.

Przewiduje się, że w ustawie *Prawo ochrony środowiska* dokonane zostaną zmiany mające na celu zapewnienie możliwości wspierania ze środków pochodzących z kar wymierzanych na podstawie ustawy o *biokomponentach i biopaliwach ciekłych* nie tylko działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych, ale również innych działań prowadzących do rozwoju lokalnego rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych zapisanych w niniejszym programie. W pierwszym okresie funkcjonowania programu na cele wspierania rozwoju tego rynku wykorzystywane będą także środki NFOŚiGW inne niż wskazane w ustawie o *biokomponentach i biopaliwach ciekłych*.

W planach działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zostanie uwzględnione wydatkowanie środków finansowych na realizację działań wynikających z niniejszego programu. Ponadto umożliwione będzie wykorzystanie środków lokalnych funduszy celowych ochrony środowiska (w tym wojewódzkich funduszy) dla dofinansowania działań określonych w niniejszym programie, w tym mających najczęściej lokalny charakter przedsięwzięć dotyczących promocji komunikacji miejskiej funkcjonującej w oparciu o biopaliwa.